

# Ikki áttu bert nakrar fáar kapitalsterkar fyrirøkur at fingið allan vinningin, -

men áttu skipini annaðhvørt at verið andeils-havarar í virkjunum á landi, ella eisini havt eina ella aðra bonusskipan, so tey eisini tann vegin kundu fingið sín part av ágóðanum í mun til tann fisk, tey høvdu latið til virkið, segði Dánjal Nielsen í røðu síni tá »Norðaldan« fór av bakkastokki seinasta leygardag

Niðanfyr prenta vit røðuna hjá Dánjal Nielsen:

Nú vit eru komin saman her fyrri at navngeva og sjóseta okkara nýbygning nr. 2, vil eg felagsins vegna takka øllum á Skála Skipasmiðju fyrri vælutført arbeiði og fyrri gott samarbeiði undir byggingini.

Eisin vil eg frambera eina tøkki til partahavararnar, sum hava sett pening í, Landsstýri og lánstovnum, sum hava játtað studning og lán, og Føroya banka fyrri financiering í byggingini, og vóna vit, at hetta stásiliga skip verður ein góður stuðul bæði fyrri ta manning, sum skal vera við skipinum, og fyrri landið sum heild.

»Saman at halda, varð ei okkum givið« verður ofta sungið, men eg haldi, at hesin nýbygningur er eitt lítið dóm um, at samarbeiði kann lata seg gera.

Tað var 12. mars 1961, at Einar Waag, okkara nevndarformaður, fekk í lag ein fund til at stovna eitt partafelag við tí endamáli at fáa bygt ein línu bát fyrst, og síðan fleiri. Tað eydnaðist at fáa teknað tann neyðuga partapening við gott 50 partahavarum, og sama árið konkraktaðu vit ein linubát, »Norðingur«, í Brattvåg, og kom hann á Klakksvík 25. mars 1962, og fór fyrsta túrin til Grønlands á saltfiskaveiðu.

Men tverri kom ikki at ganga eftir ætlan, orsakað av

motortrupulleikum komu vit at missa ca. 3 mánaðar av bestu fiskitíð hetta summarið.

Hetta varð so rættað við at skrávan varð útskipt, og ragg-

at farar undir at fáa okkum eitt skip afturat, og bleiv hetta til, at vit gjørdur kontrakt við Skála Skipasmiðju um at byggja ein yvirdekkaðan linubát, ið nú er komin so langt áleiðis, at hann í dag hevur fingið navn og er farin á flot, og vónandi verður restin av arbeiðinum uppá skipið at ganga líka so skjótt sum higartil.

Eftirlitið við byggingini hava vit havt sjálvir, og havi eg roynt at verið her so ofta sum borið hevur til, og hava vit tað álitið á verftinum, at vit ikki verða vónsviknir, men at vit fáa eitt

skip, sá annarleiðis út, tá var saltfiskaprisurin góður og uppgangandi, meðan tá sá heldur illa út fyrri sildaveiðuni, meðan nú er at kalla viðvent, men álíkavæl haldi eg, at um vit skulu hugsa um at halda áfram við at veiða saltfisk við línu undir Grønlandi og New Foundlandi, so verður hetta skipini vit skulu brúka, tí fyrri tað fyrsta, skulu vit hugsa okkum at fáa okkara fiskimenn at røkja fiskiskap á fjarleiðum, so mugu vit eisini bjóða teimum so góðar umstøður umborð, sum tilber, og við hesum skipi

Eisini hava vit so góðan skipara og manning, at teir absolut hava uppiborið at fáa eitt størri og betur skip.

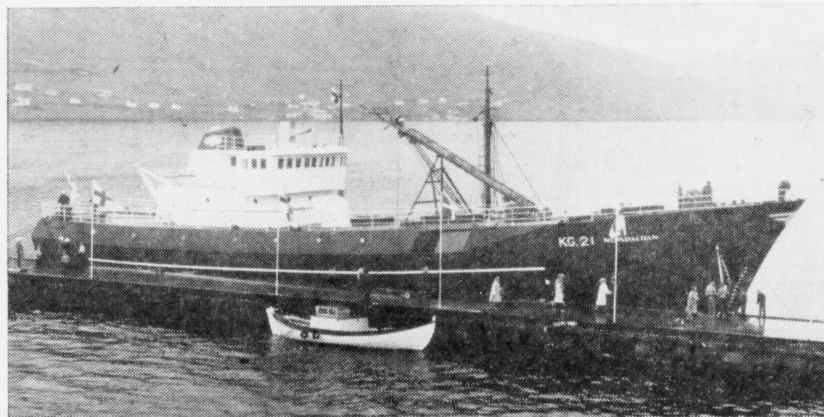
Hvussu figgjarliga úrsletið verður, er ilt at meta um í løtuni, sum er fáa bæði skip og manning alt ov lítið burturúr, men skal livast í Føroyum, so mugu skip til, so her krevur ein broyting at koma í. Tíbetur ljóðar nú í seinastuni frá heldur betur solumøguleikum, og ger manningin umborð og vit á landi okkara besta, so hava vit í hvørt fall gjørt hvat vit kunna. At setast hendur í favn og onki gera, tað fórir so onga leið, tað vita vit.

Fjarfiskiskapurin við teimum smærru linubátunum við opnum dekki rokni er persónliga við verður at minka burtur, men so onnur veiða fáast í stað in.

Her haldi eg, at størri dentur skuldi verið lagdur á at økt um fiskiskapin her á okkara leiðum, við Føroyar og Ísland, tí ein av orsökunum til, at okkara flakavirkir hava so ilt við at klára seg, er at tey fáa alt ov lítið av rávoru. Sjálvir hava vit umhugað at rigga »Norðing« um til trolveiðu, og trúgva vit uppá, at henda veiða skuldi borið til.

Síðstu tíðina hevur verið nógv tosað og skrivað um, hvussu okkara fiskivinna eigur at verða samskipa soleiðis at driftin kundi givið meira av sær. Her haldi eg at rætta leiðin verður stór virkir á landi, ið kunnu arbeiða rationelt, og harvið helst kunna givið hægri prís fyrri ráfiskin, men hertil krevst eitt samarbeiði millum skip og virkini á landi, so at tilgongdin av ráfiski verður nok urlunda jøvn, og ikki sum nú, at tað viðhvørt ikki er gjørligt at arbeiða undan á landi, og so í langa tíð ongan fisk hava at arbeiða, og her haldi eg at trol veiða kundi havt sín stóra týdning.

Á ókinum við Føroyar verða fiskað ca. 90.000 tons árliga, og av hesum fiska føroyingar



»NORÐALDAN« komin á flot. (Bambus Foto.)

að so motorurin við góðari passing.

Síðan fór at gangast betur, tó at vit hava verið úti fyrri fleiri øðrum óhappum.

Um heystið 1966 vóru vit komin so langt, at vit settu okkum fjar fyrri at fáa sett nýggjan motor í skipið, og varð hetta gjørt veturin 1967, og á vári 1968 hildu vit okkum til

í allar mátar vælgjort skip.

Aftaná er ofta nemt at siga, hvussu alt skuldi verið, og seinu tíðina eru nógvir, sum hava spurt okkum, hví vit ikki hava bygt okkurt annað slag av skipi enn ein stóran linubát, og sum útlitið er í løtuni, er kanska ikki so logi, at tað verður spurt soleiðis. Hertil er at siga, at tá vit konkraktaðu hetta

hava vit lagt dent á at gera upphaldsrúmini so góð sum gjørligt, og vóna, at hetta er eydnað okkum.

Fyrri tað annað, so trúgvi eg, at hesi skip verða nógv betur for fyrri at útnýtta ta góðu fiskitíðina í Grønlandi og New Foundlandi, enn teir smærru linubátarnir við opnum dekki eru farr fyrri.

## Nomadar í Europa

(Framhald)

Á ferð okkara í Norrbotten var tað serliga Jokkmokk, ið liggur norðanfyrri polarsirkulín, at vit komu nógv í samband við lappar og frættu um hetta fólkslag, og hevur hesin býur í öldir verið eitt miðdepul fyrri samarnar. Upprunin til, at Jokkmokk gjørdist eitt miðdepul, var, at Karl tann 9. gjørdi av, at nokur fóst marknaðarstöð skuldu geras í Lapplandi og Jokkmokk bleiv eitt av teimum. Samarnir kundu nú koma við teirra vørum og byta og selja sum teim lystu, og hetta hevur hildið á líka til okkara dagar. Hvørt ár í februar mánað mótast samarnir her við teirra vø-

um, samstundis sum ein kirkju hátíð fer fram.

Í ár var tað so 363. ferðin ein tilkúr marknaður var hildin, men hóast marknaðurin ikki hevur sama virðið sum fyrr — nú er hann vordin ein fyrr — so verður almikið hovásták gjørt burtur úr honum.

Hvørt ár verður hann hildin fyrsta hósdag, friggjadag og leygardag í februar.

Skráin fyrri hesar triggjar dagar arnar er ógvuliga fjølbroytt bæði við skemt og álvara. Har selja samarnir tað, teir hava virkað, og fólk úr øllum Svøriki koma til hesa hátíð fyrri at keypa og selja, og hátíðin er vordin ógloymandi fyrri tey, ið

hava vitjað hana. Samar við sletum, har reindýr eru spent fyrri prýdd við litaðum bondum, og samarnir við teirra litfögru klæðum seta sín serliga dóm á dagarnar. Her mótast vinir og skyldfólk, og her verður sungið, dansað, drukkið, kappast, keypt og selt og hóast veitslulagið, er hetta eisini ein kristin hátíð. Fyrr vóru fólk dómð fyrri ógerðir sínar á hesum marknaðarstöðum.

Í Jokkmokk finst Svørikis einasti fólkaháskúli fyrri samarnar, og eisini er ein nomaduskúli her, hvørs endamál er at varðveita samamentanina. Lappkirkjan, ið bleiv bygd 1753, er av ógvuliga stórum áhuga,



Samar í teirra vanligu klæðum uttanfyri íbúðina.

sumleiðis er við Jokkmokks museum, ið vit sóu. Hetta er eitt nýmótans museum við eini gamlari mentan. Kjarnan er tann sokallaða Strömska samlingin, ið Erland Ström samlaði tey 35 árin, hann var í Jokkmokk. Umleið 1200 ting eru á

savninum, fyrst og fremst silvur og ein hópur av bjarna- og úlvaspjótum, sum hava verið nýtt í öldir.

Endamálið við museuminum er, at fólk skulu siggja hvussu samarnir hava livað í öldir, og geva teimum vitjandi eina